

Remissvar

Jernkontorets diarienummer: 30/25

Stockholm 29 augusti 2025

kn.remissvar@regeringskansliet.se
viktor.andreen@regeringskansliet.se

Yttrande över kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040, KN2025/01524

Bakgrund

EU-kommissionen har i juli 2025 föreslagit ett klimatmål för EU till 2040 och därtill kopplade ändringar av EU:s klimatlag (COM (2025) 524).

Svensk järn- och stålindustri ligger långt fram i sin omställning för minskade klimatrelaterade utsläpp och det är viktigt att EU:s klimatambitioner fortsatt är höga för att företagens satsningar ska bli lönsamma. Ett robust och ambitiöst 2040 klimatmål infört i EU:s klimatlag, tillsammans med konsekvent implementering och utveckling av CBAM och ETS, är viktigt för att ge tydlighet och förutsägbarhet till företag som ställer om.

Samtidigt måste klimatpolitiken fram till 2040 ta hänsyn till att det finns vissa restutsläpp från järn- och ståltillverkning som kommer vara extra svåra att eliminera. Det måste därför finnas ett utsläppsutrymme för att hantera dessa utsläpp inom de styrmedel som kommer att gälla för industrin.

Mål för 2040

Klimatpolitiken behöver fortsatt leda mot det långsiktiga nettonoll-målet för 2050 på ett kostnadseffektivt sätt som också tar hänsyn till industrins konkurrenskraft. För EU:s välfärd och fortsatt ledarskap i klimatfrågan måste det tydliggöras att målet ska nås med riktiga utsläppsminskande åtgärder och inte på grund av att industri läggs ned.

När det övergripande målet ska fördelas på olika styrmedel bör detta göras på ett mer rättvist sätt än tidigare då ETS1-sektorn ålagts större utsläppsminskningar än övriga sektorer. Fördelningen bör ta hänsyn till industrins konkurrenskraft och det faktum att ökad elektrifiering innebär att nuvarande direkta utsläpp i t ex transporter ersätts av potentiella indirekta utsläpp i elproduktion dvs ETS1. Det innebär konkret att ETS2 ska ha ett minst lika stort beting som ETS1 efter 2030.

I artikel 4d nämns mål för medlemsstaterna efter 2030. Eftersom transporter och byggnader kommer att ingå i ETS2 kan det ifrågasättas varför det fortsatt ska finnas nationella mål. Det blir i så fall enbart jordbrukssektorn som skulle ingå.

Internationella krediter

Jernkontoret tycker att det är viktigt att EU:s klimatmål fokuserar på inhemska utsläppsminskande åtgärder men har noterat att vissa flexibiliteter föreslås. I förslaget föreslås att internationella krediter enligt artikel 6 i Paris-avtalet motsvarande 3% av utsläppen 1990 ska kunna användas för att uppnå målet 2040. I förordet står att dessa krediter inte ska kunna användas på CO2-marknaden men i lagtexten preciseras inte hur de ska användas. Detta kan behöva förtydligas.

Om krediterna inte ska användas på marknaden, dvs av företag, innebär det att de kan användas av medlemsstater för att uppnå nationella åtaganden eller möjligen av EU gemensamt. Jernkontoret anser att Sverige inte bör lägga pengar på åtgärder utomlands så länge det finns behov av satsningar nationellt för att skapa rätt förutsättningar för att minska utsläppen i Sverige. Möjligen kan det vara ett sätt för mindre ekonomiskt starka länder att hantera sina åtaganden, kanske huvudsakligen i jordbrukssektorn.

Om företag inte får använda krediter i ETS bör det tydliggöras i lagen att målet för ETS måste ta hänsyn till att svåråtgärdade restutsläpp kommer finnas kvar 2040. Utformningen av ETS1 måste också hantera att krympande volymer av utsläppsrätter gör det svårare att bibehålla en fungerande handel.

Permanent negativa utsläpp

Kommissionen föreslår att permanenta upptag ska kunna användas i ETS för att kunna kompensera för restutsläpp i sektorer som har svårt att minska utsläppen. Vilka dessa sektorer är preciseras inte. Järn- och stålindustrin kommer ha restutsläpp som är svåra att hantera. Exempel på det kan vara kolelektroder i smältugnar och importerade legeringar som innehåller kol.

Det finns också vissa utsläpp som bör vara fullt möjliga att åtgärda i perspektivet 2040 såsom behovet av kol som reduktionsmedel i unika processer, legeringsämne och processkemikalie. Det förutsätter dock att företagen har tillgång till biokol i tillräckliga mängder och av rätt kvalitet.

I kommissionens konsekvensanalys sätts en stor tilltro till att bio-CCS (och DACCS) ska bidra med permanenta upptag. Jernkontoret ser en stor risk att värdefull biomassa, som kan användas för att tillverka biokol, kommer att brännas upp i kraftverk i syfte att sedan samla in koldioxid för lagring för att skapa upptag. Därför bör användningen av permanenta upptag i ETS tydligt begränsas till de sektorer som har svårhanterliga restutsläpp, såsom järn- och stålindustri, och eventuellt också till vissa typer av utsläpp.

Jernkontoret motsätter sig att temporära upptag ska kunna användas inom ETS.

Övrigt

Jernkontoret ser positivt på att det i punkterna under artikel 4 nämns att kommissionen ska ta hänsyn till global konkurrenskraft för industrin, teknikneutralitet och kostnadseffektivitet samt tillgång till energi till konkurrenskraftiga kostnader. I punkt (m) nämns också energieffektivitet vilket är relevant och något som industrin kontinuerligt arbetar med. Däremot anser Jernkontoret att principen om "energieffektivisering först" inte hör hemma i en klimatlag. För att nå de långsiktiga klimatmålen så måste utsläppsminskningar vara det som prioriteras även om det skulle innebära ökad energianvändning.

Jernkontoret

Annika Roos
Verkställande direktör

Helén Axelsson
Energi- och miljödirektör